

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Integrerings- og mangfoldavdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Oslo, 14. 10.2011

Vår ref: 20112421-/HEG

Høringsbrev angående NOU 2011:14 Bedre integrering

MiRA-Senteret takker for muligheten til uttale seg i forbindelse med utredningen avgitt til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet av Inkluderingsutvalget, om tiltak for en bedre integrering i Norge.

MiRA-Senteret er et ressurscenter og en møteplass for kvinner med minoritetsbakgrunn. Gjennom vårt arbeid med og for minoritetskvinner de siste 20 årene har vi opparbeidet oss en bred kompetanse rundt temaet integrering og problemene innvandrere møter på forskjellige arenaer i Norge.

Det er to av tiltakene i utredningen MiRA-Senteret mener bør ha politisk prioritet i arbeidet videre for en bedre integrering. Det første er diskriminering i arbeidslivet (kapittel 6.8.4, s. 163). MiRA-Senteret mener at dette er et av de viktigste, men minst debatterte temaene politisk sett når det gjelder sysselsetting og integrering for innvandrere i Norge. Vi støtter utvalgets uttalelse om at "det ikke er nok kunnskap om diskrimineringens art, omfang og årsaker", at dokumentasjon på dette temaet må styrkes og at økte statlige bevilgninger må bli tildelt forskning på dette området. MiRA-Senteret er ikke negative til at anti-diskrimineringsarbeidet legges under Helse, Miljø og Sikkerhet, men ønsker å understreke, som nevnt i utredningen, at dette bør bety at arbeidet styrkes, ikke at det forsvinner i arbeidsmengden til HMS.

Det andre punktet vi mener bør ha politisk prioritet i det videre arbeidet er bedre bruk av den kompetansen som innvandrere medbringer fra sitt hjemland (kap.9, s.248). MiRA-Senteret mener dette bør prioriteres da det vil ha positive virkninger både for stat, enkeltindividet og samfunnet generelt. Ved at en innvanderer får bruke sin kompetanse og jobbe med det han/ hun er god på, skaper vi et positivt og inkluderende samfunn der man trives og alle får muligheten til å bidra. Dette kan igjen føre til mindre individuelle fysiske og psykiske problemer, samtidig som det kan minske statens utgifter i forhold til sykemeldinger, trygd og lignende. I tillegg sparer staten på utdanning, da de som ankommer Norge allerede har utdannet seg i et annet land. Vi er derfor positive til utvalgets forslag om tilpasningskurs (kap.9.7.8, s.264), men mener det bør utvides til å gjelde flere yrkesgrupper enn sykepleiere og farmasøyter.

MiRA-Senteret støtter delmål 1 om at "alle innvandrere skal ha rett til kartlegging, vurdering og godkjenning av medbrakt kompetanse", og vi støtter delvis delmål 2 om at "innvandrere med utdanning innenfor et fagområde hvor det er mangel på arbeidskraft, skal ha rett til et påbyggingstilbud som setter den enkelte i stand til å oppfylle kravene til utdanning i Norge, og/ eller norsk godkjenning, og tilpasse kompetansen til norske krav og forhold" (kap.9.8, s. 265). Vi mener derimot at delmål 2 bør gjelde alle innvandrere med utdannelse fra utlandet, ikke bare de med utdannelse innenfor yrkene hvor det er mangel på arbeidskraft. Ved å vurdere utdanning i forhold til alle typer arbeid kan dette føre til en raskere inkludering og integrering, samt likestille innvandrere med andre norske statsborgere slik at de får en reell mulighet til å delta på arbeidsmarkedet.

Videre har MiRA-Senteret en del bekymringer og positive tilbakemeldinger til utredningen som vi ønsker å nevne her:

For det første, når det gjelder aktivitetsplikt som et arbeidsmarkedstiltak (kap.6.8.1, s. 160), ønsker vi å poengtere at hvis dette skal opprettes må tiltaket tilpasses den enkeltes ønsker og behov. For eksempel, hvis et individ ønsker jobb i barnehage, bør praksisen arrangeres i en barnehage. I tillegg bør praksisen ikke hindre familieliv mer enn for andre ansatte, f.eks. ved at man bare får nattevaktskift. Praksisen bør følges opp slik at man til slutt ender i en betalt jobb. Det er ikke forenlig med integrering at en person går fra praksis til praksis uten muligheter for en fast jobb. Videre ønsker vi å støtte Julia Maliszewskas uttalelse om at det ikke bør innføres aktivitetsplikt, men at det bør begrenses til et aktivitetstilbud da dette vil gi individet et valg og en større mulighet til å bestemme over eget liv.

For det andre er vi bekymret over forslaget til avviklingen av kontantstøtten og begrunnelsen som oppgis for dette (kap.6.8.2 s. 162 og 7.3.1. s 176). Vi er bekymret over utsagnet om at "valget mellom kontantstøtte eller deltakelse i barnehage er økonomisk motivert" da vi mener dette viser mangel på forståelse av forskjellige kulturer og mødres ønske om å tilbringe tid med eget barn. MiRA-Senteret mener at kontantstøtten ikke hemmer integrering, da den i flere deler av landet brukes mest av etniske norske kvinner, tvert imot skaper den et reelt valg for kvinner med minoritetsbakgrunn. Minoritetsfamilier har ofte en lavere inntekt, og ved å fjerne kontantstøtten kan ikke minoritetskvinnen lenger velge å bli hjemme med sitt barn, i motsetning til en majoritetsfamilie som kanskje kan klare seg et par år på en inntekt.

Videre støtter vi forslaget om at barnetrygden bør økes minst i tråd med lønns- og prisveksten (kap.6.8.2, s. 162), da dette kan bidra til økt deltakelse i det sosiale samfunnet, både for minoritetsbarn og deres mødre.

MiRA-Senteret er også positive til forslaget om arbeidsinnvandrere som bosetter seg i Norge og deres familiegjenforente bør ha rett til gratis norskkurs og samfunnsfag (6.8.5.s.166), da dette er et viktig steg i deres integrering og deres muligheter til å delta i arbeidslivet på lik linje med norske statsborgere. Det vil også være en ressurs for staten at arbeidsinnvandrere kan delta i det norske samfunnet på denne måten.

Vi ønsker også å poengtere i forhold til grunnskole (kap.7.4, s.185) at mange minoritetsbarn har foreldre som jobber fysisk krevende jobber, har usosiale arbeidstider eller to forskjellige jobber, og at dette kan være en annen begrunnelse til hvorfor minoritetsbarn sliter med hjelp hjemme i fra. Dette kan løses gjennom andre tiltak nevnt i utredningen som for eksempel godkjenning av utdannelse fra hjemlandet og mer forskning rundt diskriminering på arbeidsmarkedet. MiRA-Senteret mener at forslaget om gratis leksehjelp (7.4.2,s.188) er

et godt steg i riktig retning for å hjelpe barna. Vi er i prinsippet ikke i mot utvidet skoledag som et tiltak (kap.7.8.2,s.203), men mener i utgangspunktet at dette bør være et tilbud, ikke en plikt, slik at foreldre som kan gi leksehjelp og ønsker å ha den rollen i barnets liv skal få mulighet til dette.

MiRA-Senteret stiller seg også positive til en gjennomgang av opplæringsloven (kap.7.8.3,s.205), men håper organisasjonene som jobber med og for minoritetene får muligheten til å delta i denne gjennomgangen, da vi har kunnskap, kompetanse og erfaring om hva minoritetsbefolkningen ønsker og behov er.

Vi er veldig fornøyde med innstillingens utsagn om at "flerspråklighet er en ressurs for samfunnet" og at "morsmålsopplæring kan bidra til å styrke barn og unges identitet og selvfølelse, samt følelsen av å være verdsatt i skolen og i samfunnet" (kap.7.8.5,s.208). Vi støtter derfor utredningens synspunkt om at skolene må bli bedre til å forvalte den flerspråklige kompetansen minoritets elever har, og forslaget om at minoritets elever skal få anledning til å velge morsmål som andre fremmedspråk i grunnskolen.

Vi mener derimot det er problematisk at utvalget mener minoritetsbefolkningen deltar mindre i demokratiet fordi de "er mindre interessert i norsk politikk" (kap.10.3,s.271). Vår erfaring tilsier at det er kunnskap om det norske demokratiet og muligheten til å delta som mangler. Fokuset bør være på den norske stats informasjonstiltak, og ikke innvandrernes manglende engasjement. Gjennom MiRA- Senterets valgkampanje i forkant av kommune- og fylkestingsvalget 2011, har vi opplyst mange minoritetskvinner om hvordan man stemmer, hvorfor man stemmer og viktigheten av å delta i demokratiet. Kampanjen ble en stor suksess. Den viste oss at det er et stort behov for bedre informasjonstiltak når det gjelder kunnskap om valgprosesser og demokrati. I tillegg ønsker vi å bemerke at MiRA-Senteret, på prinsipielt grunnlag, er i mot stemmeplikt da vi mener dette undergraver demokratiet.

Til slutt mener MiRA-Senteret det er viktig å følge opp utredningens forslag om å styrke minoritetsorganisasjonene gjennom tilskuddsordninger (kap.10.5.4,s.301), da vi er helt enige i utsagnet om at "deltakelse i frivillige organisasjoner har flere positive effekter for integrering og inkludering".

Vi takker igjen for muligheten til å komme med en uttalelse i forbindelse med NOU 2011:14 Bedre integrering. Vi håper dette høringsbrevet vil assistere barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet med å utarbeide en bedre integreringspolitikk som fører til at personer med minoritetsbakgrunn føler seg inkludert i det norske samfunnet.

Med vennlig hilsen

MiRA-Senteret

Fakhra Salimi
Leder